

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/15/2022
Identifikačné číslo spisu: 9520100002
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Štíft
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:9520100002.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci obvineného Mgr. N. N. pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, prerokoval v Bratislave 23. novembra 2023 na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Erdősa proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9 Trestného poriadku, § 34 ods. 1 Trestného poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku a § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného Mgr. N. N..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušujú sa:

- rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020 - v celom rozsahu,

- rozsudok Okresného súdu Čadca z 12. októbra 2022, sp. zn. 1T/49/2021 - vo výroku o upustení od uloženia súhrnného trestu obvinenému Mgr. N. N.,

- ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku sa obvinený Mgr. N. N., nar. XX. Z. XXXX v Č., trvale bytom Č., R. XXX, t. č. v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, neberie do väzby.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej „Špecializovaný trestný súd“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 22. júla 2020, sp. zn. BB-3T/1/2020, uznal obvineného Mgr. N. N. za vinného zo zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona (ďalej „Tr. zák.“) na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že ako riaditeľ B. D. G. Ž. G. Y., ktorý zabezpečuje proces verejného obstarávania v rámci úradu Ž. G. Y. pre výber dodávateľov prác, tovaru a služieb v súlade s platnou legislatívou SR, v presne nezistenej dobe v roku 2011, najneskôr do 17.08.2011, v súvislosti s realizáciou verejnej súťaže na predmet nadlimitnej zákazky „I.“ vyhlásenej verejným obstarávateľom Ž. G. Y., Y. XX, Ž. v úradnom Vestníku Európskej únie dňa XX.XX.XXXX pod značkou XXX X/S XXX-XXXXX1 a vo Vestníku verejného obstarávania č. XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX pod značkou XXXXX - I., ktorou sa obstarávali 2 ks Multidetektorových počítačových tomografov s akvizíciou minimálne 32 vrstiev na plnú rotáciu s možnosťou vykonávať CT v komplexnom rozsahu pre W. T. G. C. I. V. G., C. XX, W. I. a R. T. G. C. U., v rozpore s princípmi verejného obstarávania, transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, zabezpečil také kritériá na vyhodnotenie ponúk, subkritérium č. 2 „podmienky pozáručného servisu stanovené pre W. I. V. G. W. I.“ a subkritériá č. 5 „podmienky pozáručného servisu stanovené pre R. T. U.“ stanovené na hodnotu 12 bodov, pričom subkritérium č. 1 „celková zmluvná cena v Eur s DPH za kompletný predmet zákazky“ pre R. T. U. stanovené na hodnotu 30 bodov, čím umožnil špekulatívne predkladanie ponúk uchádzačov pri stanovení nízkej ceny vlastného predmetu zákazky „X I.“ a navýšenie ceny pozáručného servisu. Nezhľadnutím ceny za pozáručný servis tomografov po celú dobu trvania zákazky 5 rokov, ktorý bol vyhodnocovaný pri plnení kritérií len za jeden rok, došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 4, § 35 ods. 1 písm. a), ods. 3 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože nevyhral uchádzač, ktorý ponúkol ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, ale uchádzač spoločnosť V. C., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, ktorého cenová ponuka za celý predmet zákazky vrátane pozáručného servisu na obdobie 5 rokov bola 2.940.000,- € vrátane DPH, v dôsledku čoho verejný obstarávateľ Ž. G. Y. vybral ponuku, ktorá bola zhruba dvojnásobne vyššia oproti cenovej ponuke, v poradi druhého, ako aj tretieho uchádzača. Po takto vykonanom verejnom obstarávaní pripraveným obv. Mgr. N. N., Ž. G. Y. so sídlom Y. XX, XXX XX Ž., v zastúpení Ing. N. H. ako kupujúci zakúpil od predávajúceho f. V. C. s.r.o. zmluvou č. XXX/XXXX/OVS z XX.XX.XXXX dva kusy multidetektorových počítačových tomografov za celkovú sumu 790 000,- € a podľa zmluvy o pozáručnom servise z 10.02.2012 si objednávatel' Ž. G. Y. so sídlom Y. XX, XXX XX Ž. v zastúpení Ing. N. H. u poskytovateľa V. C. s.r.o. pozáručný servis č. I v trvaní 36 mesiacov za cenu 1.290.000,- € a pozáručný servis č. II v trvaní 24 mesiacov za cenu 192.000,- €, pričom Ž. G. Y. po uzatvorení Kúpnej zmluvy na kúpu 2 kusov Multidetektorových počítačových tomografov a následnej Zmluvy o pozáručnom servise s víťazným uchádzačom spoločnosťou V. C., s.r.o. na obdobie 5 rokov bola spôsobená škoda približne vo výške 522.000,- € bez DPH a teda v súvislosti s verejným obstarávaním v úmysle spôsobiť inému škodu, konal v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní, spáchal taký čin ako usporiadateľ a spôsobil ním škodu veľkého rozsahu.

Za to bol obvinenému okresným súdom uložený podľa § 266 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bola podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej „Tr. por.“) obvinenému uložená povinnosť nahradiť poškodenému Ž. G. Y. škodu vo výške 522 tis. eur bez DPH.

Proti tomuto rozsudku prvostupňového súdu podal obvinený Mgr. N. N. odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o treste a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému uložil podľa § 266 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody

vo výmere päť rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený Mgr. N. N. dovolanie vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Erdósa písomným podaním z 25. októbra 2022 (č. l. 2150-2159), v ktorom navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4To/11/2020, z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 7, ods. 9, ods. 12, § 119 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3, § 319, § 321 ods. 3 Tr. por. v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil daný rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 22. júla 2020, sp. zn. BB-3T/1/2020 a v súlade s § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Špecializovanému trestnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obvinený v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. pričom svoje dovolanie odôvodnil tým, že súd vychádzal pri svojom rozhodnutí z nezákonných dôkazov a tieto dôkazy neboli vykonané zákonným spôsobom, zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a tým aj jeho právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“) a rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, pričom dovolateľ namietol nasledujúce základné skutočnosti.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolateľ vytýkal ako nezákonný dôkaz znalecký posudok č. 95/2019 Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline z 28. júna 2019 s poukazom, že bol vypracovaný znalcom Ing. N. N., ktorý nie je oprávnený na podanie znaleckého posudku v odvetví 100700 odhad hodnoty elektronických zariadení a elektroniky a závery sú v celom rozsahu chybné. Podľa dovolateľa znalec ani zodpovedná osoba za výkon znaleckej činnosti znaleckého ústavu, keď znalecký posudok bol podpísaný prof. Ing. K. Y., CSc., nie sú oprávnení na vypracovanie znaleckého posudku v znaleckom odvetví, ktorého sa tento znalecký posudok týka, pričom uvedené skutočnosti namietal už v pôvodnom konaní. Odvolací súd sa s týmito námietkami vysporiadal iba odkázaním na vyjadrenie riaditeľa znaleckého ústavu, v zmysle ktorého znalecký posudok nepodal znalec N. N., ale znalecký ústav a vzhľadom na skutočnosť, že znalecký ústav má zapísaný v zoznam znalcov znalecký odbor 100000 Elektrotechnika, je oprávnený podávať znalecké posudky vo všetkých odvetviach zapísaného odboru. Uvedené tvrdenie súdu a vyjadrenie znaleckého ústavu je v celom rozsahu chybné a rozporné s ustanoveniami zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v platnom znení s poukazom na jeho § 4 ods. 6 písm. a), § 5 ods. 1 písm. c), písm. g), § 11 ods. 3, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 3 a tiež poukázal na ustanovenia § 10, § 16 ods. 1, ods. 2 a prílohu č. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 228/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. Podľa dovolateľa použitím teleologického a systematického výkladu totožné pravidlá výkonu znaleckej činnosti znaleckými organizáciami sa uplatňujú aj vo vzťahu k znaleckej činnosti vykonávanej znaleckým ústavom ako právnickou osobou s poukazom na skutočnosť, že znalecké ústavy majú spravidla väčší personálny substrát a zapísaných viac znaleckých odborov a odvetví ako znalecké organizácie s tým, že pri akceptovaní opačného výkladu odvolacieho súdu by sa pri použití argumentu ad absurdum mohlo dospieť k záveru o oprávnenosti na vypracovanie znaleckého posudku znalcom z odboru strelné zbrane a výbušniny alebo z odboru písmoznalectvo, ktoré má znalecký ústav zapísané, s poukazom, že znalecký posudok bol vypracovaný znaleckým ústavom, ktorý má zapísaný aj odbor elektrotechnika. Odvolací súd sa s namietanou nezákonnosťou znaleckého posudku vysporiadal spôsobom, že si vyžiadal stanovisko znaleckého ústavu a následne odkázal na jeho obsah, čo je v rozpore s § 145 ods. 1 prvá veta Tr. por., pretože znalec nie je oprávnený riešiť právne otázky, hodnotiť vykonané dôkazy ani robiť právne závery a uvedené vyžiadané vyjadrenie je hodnotenie zákonnosti dôkazu a keby znalecký ústav poskytol vyjadrenie s iným obsahom de facto by sa dozal k správne deliktu podľa § 26 ods. 1 písm. a) zákona č. 382/2004 Z. z. a ohľadom povinnosti súdu zaoberať sa každým dokazným návrhom a neoprávnenosti riešiť právne otázky, resp. právne hodnotiť vykonané dôkazy a robiť právne závery znalcom poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu z 27. novembra 2012, sp. zn. 4 Tdo 20/2012.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolateľ uviedol, že došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu tým, že sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal so znaleckým posudkom č. 7/2020 z 8. októbra 2020 znalkyne Ing. I. Y., podľa záverov ktorého nie je možné dospieť k presnému určeniu vlastnej ceny CT prístrojov a ceny pozáručného servisu z dôvodu špecifickosti skúmaného predmetu a relevantného trhu a tieto sú podľa dovolateľa v priamom rozpore, resp. priamo vyvracia závery znaleckého posudku č. 95/2019 Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, z ktorého záverov vychádzajú skutkové závery súdu týkajúce sa výšky škody spôsobenej trestným činom a tým aj rozsahu trestného činu, za ktorý bol dovolateľ odsúdený.

Dovolateľ ďalej poukázal aj na skutočnosť, že závery znaleckého posudku znaleckého ústavu boli okrem záverov znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou Ing. I. Y. vyvrátené aj závermi znaleckého posudku č. 13/2020 z 23. júna 2020 vypracovaného znalcom Ing. C. D., resp. sú v ich priamom rozpore z pohľadu vzniku škody poškodenému a tým aj z pohľadu určenia rozsahu trestného činu, za ktorý bol dovolateľ odsúdený. Títo znalci sú na rozdiel od znalca, ktorý vypracoval znalecký posudok znaleckého ústavu, kompetentnými osobami, resp. znalcami oprávnenými na výkon znaleckej činnosti v znaleckom odvetví 100700 odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky.

V tomto ohľade dovolateľ poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva ohľadom spravodlivosti konania, dodržania práva na obhajobu a možnosti napadnúť pravosť dôkazu a jeho použitie, resp. na právo vypočúvať alebo dať vypočuť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok vrátane znalca s poukazom na čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru. Závažné porušenie práva na obhajobu odvolacím súdom je o to podstatnejšie, že znalecký posudok znaleckého ústavu, ktorého závery dovolateľom v odvolacom konaní predložený znalecký posudok priamo vyvracia, je nosným dôkazom, na základe ktorého bolo vzhľadnuté súdmi naplnenie skutkovej podstaty trestného činu kladeného dovolateľovi za vinu. Odvolací súd svojím postupom porušil svoje povinnosti vyplývajúce z čl. 6 Dohovoru zaručujúceho právo na obhajobu, pretože obvinenému neumožnil náležite napadnúť nezákonnosť dôkazu a jeho použitie a odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so znaleckým posudkom Ing. I. Y., ktorý priamo vyvracia závery znaleckého posudku zabezpečeného prostredníctvom OČTK v prípravnom konaní vypracovaného znalcom, ktorý nebol z príslušného odvetvia. Tým došlo aj k porušeniu spravodlivosti konania, k porušeniu práva na rovnosť zbraní a práva vypočúvať alebo dať vypočuť svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. Podľa dovolateľa odvolací súd nevykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre správne rozhodnutie v merite veci, čím došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu a rozhodnutie trpí podstatnou a neodstrániteľnou procesnou vadou.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolateľ uviedol, že došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu zisteného skutkového stavu spočívajúceho v nesprávnej právnej kvalifikácii skutku, ktorý mu je kladený za vinu s tým, že prvostupňový súd a odvolací súd u dovolateľa prezumovali danosť subjektívnej stránky vo forme úmyslu, čím posúdili konanie dovolateľa ako úmyselné konanie spôsobiť inému škodu, avšak podľa dovolateľa jeho úmyselné zavinenie v akejkolvek forme nielenže nevyplývalo z vykonaného dokazovania súdom, ale toto nevyplývalo ani len zo skutkovej vety rozsudku súdu. Z vykonaného dokazovania ani zo zisteného skutkového stavu súdom nevyplýva, že by dovolateľ mal vedomosť o skutočnosti, že jeho konaním môže ohroziť alebo porušiť objekt chránený zákonom, zároveň nedáva zmysel, aby mal poškodenému spôsobiť škodu a nevyplýva akýkoľvek motív jeho konania a z vykonaného dokazovania ani zo zisteného skutkového stavu nevyplýva, že by dovolateľ mal z opísaného konania akýkoľvek prospech ani akákoľvek iná skutočnosť, na základe ktorej by mal úmysel spáchať trestný čin. Poukázal, že neexistenciu úmyslu spôsobiť poškodenému škodu preukazuje už samotný spôsob obstarania zákazky prostredníctvom elektronickej aukcie a dovolateľ uviedol, že jeho zavinenie by bolo možné kvalifikovať nanajvyš vo forme vedomej nedbanlivosti. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ak sa vykonaným dokazovaním náležite nezistila subjektívna stránka konania obvineného a v tomto poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu z 27. novembra 2012, sp. zn. 4 Tdo

20/2012.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrili Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodený Ž. G. Y. s tým, že

- prokurátorka považuje dovolanie obvineného za nedôvodné, nenaplnujúce dôvody dovolania a navrhla ho odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., spochybňovanie absencie zápisu znalca Ing. N. N. v zozname znalcov pre znalecký odbor elektrotechnika bolo obvineným uplatnené už v konaní pred súdom, pričom súd s týmto tvrdením vysporiadal, namietaný znalecký posudok bol vypracovaný znaleckým ústavom riadne zapísaným do zoznamu znalcov podľa § 4 ods. 4 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. ako právnická osoba a preto sa na osobu prednášajúceho závery znaleckého posudku nevzťahujú tie požiadavky ako na znalecký posudok podávaný fyzickou osobou, na ktorú sa neuplatňujú dovolaťelom uvádzané ustanovenia zákona o znalcoch v rozsahu povinnosti prednášať závery tohto posudku výlučne fyzickou osobou; bolo poukázané, že súd vychádzajúc zo znaleckého posudku znaleckého ústavu znížil výšku spôsobenej škody oproti obžalobe z 824.999,90 eur na 522.000 eur; Špecializovaný trestný súd nemal ako posúdiť a vyhodnotiť znalecký posudok č. 7/2020, pretože bol vypracovaný až 8. októbra 2020, kým jeho rozsudok je z 22. júla 2020 a Najvyšší súd SR nebol povinný v rozsudku osobitne na tento znalecký posudok predložený v odvolacom konaní poukazovať, keď v zmysle ustálenej judikatúry za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať rozsah a obsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a vlastnom hodnotení dôkazov, pričom súd jasne uviedol, ktoré dôkazy vykonal na hlavnom pojednávaní a akými úvahami sa pri ich hodnotení správal; konanie obvineného bolo správne právne kvalifikované podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák. aj v zdôvodnení príčinnej súvislosti medzi úmyselným konaním obvineného v spôsobe vykonania verejného obstarávania a nastavení kritérií elektronickej dražby a spôsobením škodlivého následku,

- podľa poškodeného v doterajšom postupe súdov nižšieho stupňa bolo vždy dôsledne a jasne uvedené, ktoré dôkazy sa vykonal na hlavnom pojednávaní a akými úvahami sa súdy správali pri ich hodnotení a zistený skutkový stav bol správne právne posúdený, pričom skutočnosti uvádzané v dovolaní nie sú rozhodujúceho charakteru, ktoré by spochybňovali v rozhodujúcej miere rozhodnutia súdov nižšieho stupňa a vzhľadom na uvedené nie sú splnené dôvody dovolania, ktoré navrhol odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu SR (ďalej aj „dovolačný súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 22. decembra 2022 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 2 TdoV pod hore uvedenou spisovou značkou, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2022 v dotknutom znení rozhoduje v zložení JUDr. Peter Hatala, JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Jana Kostolanská, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Martin Piovartsy, pričom JUDr. Pavol Farkaš bol z rozhodovania vylúčený podľa § 31 ods. 4 Tr. por., keďže rozhodoval v merite veci napadnutým rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020, a podľa čl. XVI ods. 5 daného rozvrhu práce ho nahradil náhradný člen senátu JUDr. Peter Štíft a JUDr. Martina Piovartsyho, ktorý sa vzdal funkcie sudcu k 31. decembru 2022, nahradil podľa uvedeného ustanovenia náhradný člen senátu JUDr. Petr Kaňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolačný súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolačím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 <., vysloví

rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 <. a § 388 ods. 1 <..

Po predložení veci Najvyšší súd SR ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) v zákonom ustanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň bolo zistené, že dovolanie je sčasti dôvodné ohľadom namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keď k zásadného porušeniu práva na obhajobu došlo v prípade námietky týkajúcej sa toho, že sa odvolací súd žiadnym spôsobom vo svojom rozhodnutí nevysporiadal so znaleckým posudkom Ing. I. Y. predloženým obvineným v odvolacom konaní.

Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených, najzávažnejších procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia pochybení napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a nie uvedených právnych dôvodov dovolania z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por., a teda podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (R 120/2012). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v

odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

K podstatným dovolacím námietkam uvádza dovolací súd nasledujúce skutočnosti.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, porušenie zákona pri vykonaní dôkazov svojou povahou a závažnosťou musí zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vzhľadom na charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z toho treba opodstatnene odvodiť, že nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (R 24/2020-I.).

V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ namieta nezákonnosť znaleckého posudku č. 95/2019 vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline z dôvodu, že nebol vypracovaný znalcom z príslušného znaleckého odvetvia, pričom poukazuje na obsah zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení neskorších predpisov („zákon č. 382/2004 Z. z.“), v prípade ktorého však poukazuje na ustanovenia týkajúce sa znalca fyzickej osoby, resp. znaleckej organizácie, ktoré sa však v zásade na znalecký ústav nevzťahujú a námietka bola teda vyhodnotená za nedôvodnú.

Dovolací súd uvádza, že zákon č. 382/2004 Z. z. rozlišuje tri spôsoby výkonu znaleckej činnosti, ktorá môže byť podľa tohto zákona vykonávaná fyzickou osobou alebo právnickou osobou formou znaleckej organizácie alebo znaleckého ústavu.

Podľa § 4 ods. 6 písm. b) bod 6 zákona č. 382/2004 Z. z. do zoznamu znalcov sa zapisuje odbor a odvetvie pri znaleckých organizáciách, odbor pri znaleckých ústavoch (pozn. - podľa § 4 ods. 6 písm. a/ bod 7 pri fyzickej osobe sa zapisuje odbor a odvetvie).

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z. z. do oddielu na zápis znalcov sa zapisuje

- a) fyzická osoba, ak spĺňa podmienky podľa § 5 ods. 1 <. alebo § 7 ods. 1 <.,
- b) právnická osoba ako znalecká organizácia, ak spĺňa podmienky podľa § 6 ods. 1 <. alebo § 7 <., alebo ako znalecký ústav, ak spĺňa podmienky podľa § 19 ods. 3 <..

Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 382/2004 Z. z. ministerstvo zapíše právnickú osobu do zoznamu ako znalecký ústav do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti, ak

- a) spĺňa predpoklady uvedené v § 6 ods. 1 písm. a) <., b) <., d) až f) <.,
- b) je akreditovaná na poskytovanie ďalšieho vzdelávania podľa osobitného zákona,
- c) určila zodpovednú osobu za výkon znaleckej činnosti, ktorá získala v príslušnom odbore alebo príbuznom odbore vedecko-pedagogický titul alebo umelecko-pedagogický titul, je zapísaná v zozname ako znalec a zároveň musí byť jej spoločníkom, členom, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom, zamestnancom v stájej štátnej službe, zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme,
- d) vykonáva výskum a vývoj podľa osobitného predpisu.

Z uvedených ustanovení je zrejmé, že znalecký ústav (na rozdiel od znaleckej organizácie) sa zapisuje do zoznamu znalcov len pre príslušný odbor, a nie aj pre odvetvie. Znalecký ústav je podľa § 19 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. špecializované vedecké a odborné pracovisko, ktoré plní funkciu rezortného a metodického centra v odbore znaleckej činnosti zapísanom v zozname. Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline je zapísaný v zozname znalcom ako znalecký ústav aj pre odbor 100000 Elektrotechnika, pod ktorý podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 228/2018 Z. z., ktorou sa

vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. patrí aj odvetvie 100700 Odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky s obsahovým vymedzením - stanovenie všeobecnej hodnoty elektrických a elektronických zariadení všetkých druhov a výšky škody spôsobenej na častiach alebo celkoch týchto zariadení (prílohy č. 1 a 2). Keďže Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline je zapísaný v zozname znalcom ako znalecký ústav, na podanie znaleckého posudku v trestnom konaní treba v jeho prípade aplikovať ustanovenie § 147 Tr. por., pričom podľa § 147 ods. 3 Tr. por. sa v znaleckom posudku aj uvedie osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania, čo v danom prípade boli Ing. N. N. (zodpovedný riešiteľ) a prof. Ing. K. Y., CSc. ako riaditeľ daného znaleckého ústavu, ktorý podpísal predmetný znalecký posudok, čo je v súlade aj s § 16 vyššie uvedenej vyhlášky č. 228/2018 Z. z. Pritom na osobu, ktorá má byť vypočutá v trestnom konaní za daný znalecký ústav Trestný poriadok ani zákon č. 382/2004 Z. z. či vykonávacia vyhláška k nemu už žiadne požiadavky neurčuje a ide o zástupcu daného znaleckého ústavu, ktorý sa v trestnom konaní vyjadruje k vypracovanému znaleckému posudku za znalecký ústav, ktorý je podávateľom znaleckého posudku a týmto nie je Ing. N. N. ako fyzická osoba.

Podľa zoznamu znalcov je Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline znalecký ústav, ktorý je zapísaný aj pre odbor Elektrotechnika, ohľadom ktorého bol vypracovaný daný znalecký posudok (pre úplnosť treba uviesť, že Ing. N. N. je uvedený medzi znalcami daného znaleckého ústavu pre odbor elektrotechnika).

Dovolací súd napokon uvádza, že je toho názoru, že nie je určujúce, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí k odvolacej námietke ohľadom nezapisania Ing. N. N. v danom znaleckom odvetví poukázal na vyjadrenie riaditeľa Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline z 27. novembra 2020 (išlo o prílohu vyjadrenia poškodeného Ž.V. G. Y. k odvolaniu obvineného, a nie ako uvádzal dovolateľ, že by si k tomu vyžiadal stanovisko odvolací súd), s ktorým sa odvolací súd stotožnil (hoci k tomu uviedol vlastnú právnu úvahu vyplývajúcu z konkrétnych ustanovení zákona), pričom nešlo o posúdenie samotného obsahu znaleckého posudku, v prípade ktorého znalec nie je oprávnený riešiť právne otázky, resp. robiť právne závery.

Pokiaľ dovolateľ uvádzal, že teleologickým a systematickým výkladom by sa pravidlá výkonu znaleckej činnosti znaleckými organizáciami mali uplatňovať aj vo vzťahu k znaleckým ústavom, tak dovolací súd uvádza, že žiadny výklad zákona by nemal ísť do rozporu s jeho jednoznačným obsahom. Pokiaľ zákon výslovne rozlišuje podmienky výkonu znaleckej činnosti vykonávanej znaleckou organizáciou a znaleckým ústavom, nie je možné účelovým výkladom tvrdiť, že podmienky výkonu znaleckej činnosti sú v ich prípade rovnaké. Pritom príklad uvádzaný dovolateľom pri použití argumentu ad absurdum neprichádza do úvahy, keďže znalecký posudok môže znalecký ústav vypracovať len v odbore, pre ktorý je zapísaný v zozname znalcov a na rozdiel od znaleckej organizácie sa nezapisuje aj jednotlivé odvetvie daného odboru, ale znalecký ústav je oprávnený podať znalecký posudok v danom zapísanom odbore pre ktorékoľvek odvetvie spadajúce pod daný odbor.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je nutné zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však podľa vyššie citovanej zákonnej dikcie tohto ustanovenia dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), t. j. v dovolaní nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku), ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je obsahom skutkovej vety meritórneho rozhodnutia a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi

nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete meritórneho rozhodnutia môže v dovolaní obvinený (rovnako tak generálny prokurátor) uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.). Pokiaľ teda dovolateľ namieta, že závery znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom majú byť chybné, ide o hodnotenie vykonaného dokazovania, ktoré pri dovolaní podanom obvineným dovolaciemu súdu zákon neumožňuje posudzovať, a preto je táto námietka dovolateľa irelevantnou z pohľadu dovolacieho konania.

Dovolateľ ďalej namieta neexistenciu úmyselného zavinenia ako takého v konaní obvineného s tým, že jednak nevyplynulo z vykonaného dokazovania a jednak nevyplyva ani zo skutkovej vety meritórneho rozhodnutia.

Dovolací súd zistil, že táto námietka je nedôvodná. Z pohľadu posúdenia, či úmyselné zavinenie vyplýva z vykonaného dokazovania, treba poukázať na ustálenú súdnu prax (S 3/2011 - ide o stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR prijaté práve k rozdielnemu výkladu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ohľadom nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia), podľa ktorej dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. V tomto ohľade pokiaľ obvinený poukazoval v dovolaní na rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 4 Tdo 20/2012, tak uvedené nie je určujúce, pretože ide o rozhodnutie, ktoré je v tejto časti rozporné s touto ustálenou súdnu praxou prijatou trestnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR.

Pokiaľ sa namieta nevyjadrenie úmyslu v skutkovej vete rozsudku, tak treba uviesť, že skutková veta používa také formulácie, z ktorých vyplýva úmyselné zavinenie (ako riaditeľ odboru, ktorý zabezpečuje proces verejného obstarávania, zabezpečil také kritériá na vyhodnotenie ponúk, že umožnil špekulatívne predkladanie ponúk uchádzačov) a toto je následne v odôvodnení meritórnych rozhodnutí bližšie špecifikované dôvodmi, prečo bolo konanie obvineného vyhodnotenú, že ide o úmyselné zavinenie a v tomto ohľade treba poukázať na obsah meritórnych rozhodnutí, z ktorých vyplýva, že obvinený celú verejnú súťaž pripravil a riadil, osobne nastavil kritériá na vyhodnotenie ponúk, bol vnímaný ako najvyššie postavená zodpovedná osoba ohľadom daného verejného obstarávania, verejné obstarávanie bolo vykonané elektronickou aukciou cez EVO systém, ktorý u poškodeného zavádzal, resp. ho nastavil a vložil do neho konkrétne údaje, hodnotiacia komisia zasadala len formálne, obvinený bol viackrát upozorňovaný, že víťazná ponuka nebola ekonomicky najvýhodnejšia.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ namieta, že v odvolacom konaní predložil znalecký posudok, ktorý priamo vyvracia závery znaleckého posudku znaleckého ústavu, o ktorý sa opiera uznanie viny obvineného a s ktorým sa odvolací súd žiadnym spôsobom v konaní nevysporiadal.

Dovolací súd zistil, že táto námietka je dôvodná. Obvinený cestou obhajcu ako súčasť odôvodnenia

odvolania z 28. októbra 2020 predložil znalecký posudok 7/2020 znalkyne z príslušného odboru a odvetvia Ing. I. Y. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí odvolacieho súdu nevyplýva, že by bolo odvolanie obvineným akýmkoľvek spôsobom modifikované, pričom tento dôkaz nebol na verejnom zasadnutí odvolacím súdom vykonaný ani nebolo o ňom odvolacím súdom rozhodnuté, čo samo osebe ešte nie je takou skutočnosťou, na základe ktorej by bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (R 43/2018). Odvolací súd sa však vo svojom meritórnom rozhodnutí žiadnym spôsobom k nevykonaniu tohto dôkazu nevyjadril, hoci obvinený v odvolaní uvádzal, že ním predloženým znaleckým posudkom sú vyvrátené úvahy prvostupňového súdu o umožnení predkladania špekulatívnych ponúk, keď cena prístrojov a ich servisu bola primeraná.

Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vyjadril (okrem námietky k nezapisaniu Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline v danom znaleckom odvetví) iba jednou vetou na strane 18, že pokiaľ ide o rozporné závery znaleckých posudkov Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline a znaleckého posudku Ing. C. D. (ide o znalecký posudok predložený obvineným v konaní pred prvostupňovým súdom po podaní obžaloby), Najvyšší súd SR konštatuje, že prvostupňový súd sa s rozporom v posudkoch dôsledne zaoberal a dospel k vecne správnym a logickým záverom. V tomto ohľade treba uviesť, že Špecializovaný trestný súd v rozsudku (okrem opisu výpovede znalca, resp. obsahu znaleckého posudku v konštatačnej časti rozsudku) vo vyhodnotení skutkového stavu uviedol len to, že upravil výšku spôsobenej škody na základe záverov znaleckého posudku a že pochybnosti obhajoby o výške spôsobenej škody jednoznačne rozptýlil na hlavnom pojednávaní spracovateľ znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (strana 25), teda ani v tomto smere neboli v pôvodnom konaní uvedené relevantné právne úvahy, z akých dôvodov bol vzatý za určujúci znalecký posudok znaleckého ústavu, a nie znalecký posudok Ing. D. predložený obhajobou.

Odvolací súd sa teda žiadnym spôsobom ani jednou vetou v meritórnom rozhodnutí nevysporiadal s dôkazom predloženým obvineným v odvolacom konaní - znaleckým posudkom Ing. I. Y., ktorý mal vyvrátiť záver prvostupňového súdu o konaní obvineného spočívajúcom v umožnení predkladania špekulatívnych ponúk, resp. závery znaleckého posudku predloženého obvineným mali byť v priamom rozpore so závermi znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ktoré vzal prvostupňový súd za relevantné z pohľadu posúdenia viny a spôsobenej škody.

Pokiaľ sa súd v pôvodnom konaní nevysporiadal s podstatným dôkazom predloženým obvineným týkajúcim sa posudzovania viny (resp. trestu či iného výroku) aspoň v meritórnom rozhodnutí, ide o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom naplňujúce dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže obvinený ako strana konania nedostal žiadnu odpoveď na svoj zásadný, podstatný argument týkajúci sa posúdenia jeho viny/neviny (resp. trestu či iného výroku meritórneho rozhodnutia). Dovolací súd v tomto smere pripomína ustálenú súdnu prax (R 7/2011), podľa ktorej za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Súd teda nemusí vykonať v konaní všetky dôkazy navrhované procesnými stranami, avšak pri rešpektovaní náležitého zistenia skutkového stavu veci, čo predpokladá v prípade predloženia podstatného dôkazu procesnou stranou z pohľadu posudzovania viny, aby tento bol vykonaný a v meritórnom rozhodnutí vyhodnotený, resp. v prípade jeho odmietnutia či nevykonania, aby boli v meritórnom rozhodnutí uvedené preskúmateľné dôvody takého postupu a uvedené je výslovne zrejmé aj z ustanovenia § 168 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého má odôvodnenie rozsudku obsahovať okrem iného aj uvedenie dôvodu, prečo nebolo vyhovené návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. Jednou zo základných zásad trestného konania je právo obvineného na obhajobu ustanovené v § 2 ods. 9 Tr. por. a táto zásada je rozvedená v Trestnom poriadku v ďalších ustanoveniach a zahŕňa okrem iného právo obvineného predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), čomu zodpovedá povinnosť súdu o predloženej dôkazke rozhodnúť, či ho vykoná, resp. uviesť dôvod, pre ktorý taký dôkaz nevykoná alebo odmietne vykonať. V prejednávanej veci sa takto nepostupovalo.

Na základe uvedeného teda dovolací súd v bodoch I až III výroku podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil,

že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. bol v neprospech obvineného porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9 Tr. por., § 34 ods. 1 Tr. por., § 168 ods. 1 Tr. por. a § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. (rozhodnutie odvolacieho súdu podľa tohto ustanovenia bolo predčasné, keďže sa nevysporiadal s podstatným dôkazom predloženým obvineným), podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2022, sp. zn. 4 To 11/2020 v celom rozsahu. Ďalej zrušil aj na tento rozsudok obsahovo (z pohľadu výroku o treste) nadväzujúce rozhodnutie - rozsudok Okresného súdu Čadca z 12. októbra 2022, sp. zn. 1T/49/2021, vo výroku o upustení od uloženia súhrnného trestu obvinenému Mgr. N. N., ktorým bolo týmto spôsobom rozhodnuté vzhľadom na trest uložený napadnutým rozhodnutím (tým sa stalo rozhodnutie o upustení od uloženia súhrnného trestu neaktuálnym, keďže bolo zrušené rozhodnutie, vo vzťahu ku ktorému bolo rozhodované o uložení súhrnného trestu, resp. o upustení od jeho uloženia, pričom dotknutý okresný súd bude teda musieť rozhodnúť o treste rozsudkom postupom podľa § 166 Tr. por.), ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V novom konaní sa bude musieť Najvyšší súd SR ako odvolací súd riadne vysporiadať s obvineným predloženým znaleckým posudkom v odvolacom konaní znalkyne Ing. I. Y. vo vzťahu k záverom vyplývajúcim zo znaleckého posudku znaleckého ústavu - Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, resp. s namietaním, že už skôr predloženým znaleckým posudkom znalca Ing. C. D. boli vyvrátené závery znaleckého posudku uvedeného znaleckého ústavu a o odvolaní obvineného znovu rozhodnúť, pričom v odôvodnení meritórneho rozhodnutia bude musieť v tomto ohľade uviesť preskúmateľne dôvody svojho rozhodnutia.

K otázke väzby (§ 380 ods. 2 Tr. por.) - bod IV výroku

Vzhľadom k tomu, že obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na základe podaného dovolania zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo nutné podľa § 380 ods. 2 Tr. por. rozhodnúť súčasne o väzbe. Dovolací súd po posúdení spisového materiálu nezistil u obvineného žiadny z dôvodov väzby podľa jednotlivých písmen § 71 ods. 1 Tr. por. a v tomto ohľade poukazuje, že obvinenému bol síce rozsudkom prvostupňového súdu neprávoplatne uložený viacročný trest odňatia slobody, ale skutok sa mal stať ešte v roku 2011, obvinený má podľa odpisu registra trestov jedno ďalšie odsúdenie z roku 2022 so spáchaním skutku z roku 2019, ohľadom ktorého bolo rozhodnuté o upustení od uloženia súhrnného trestu a obvinený nebol vo výkone väzby ani v pôvodnom konaní, resp. uložený trest odňatia slobody nastúpil zo slobody a dovolací súd nezistil také relevantné konkrétne skutočnosti, ktoré by zakladali u obvineného dôvodnú obavu, že by sa vyhýbal trestnému stíhaniu, resp. hroziacemu trestu alebo že by maril objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie alebo že by pokračoval v trestnej činnosti obdobného druhu, pre ktorú je stíhaný. Dovolací súd teda nepovažoval za nutné a dôvodné v tomto štádiu konania obmedzovať osobnú slobodu obvineného zaisťovacím inštitútom väzby a rozhodol o nevzatí obvineného do väzby.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.